UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year $4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

ґазета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Пірчард і Мекґреґор, у Вінніпеґу, Ман.

Передплата на рік $4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

СПРАВА ДОПОМОГИ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

Як наші читачі бачать з цего числа "Укр. Роб. Вістей" — радянська країна відгукнулася на голос роспуки робітників та селян Підкарпаття й взагалі тих західно-українських земель, що остали без куска хліба й без даху над головою в наслідок страшної повені.

Радянський уряд України виасиґнував на започаткування кампанії допомоги потерпівшим 50 тисяч карбованців. Слідом за цим видатний радянський діяч, секретар К.П.(б.)У. Київщини, тов. Ф. Корнюшин, вмістив в центральному органі радянського уряду поклик до населення Радянської України, щоб воно, крім державної допомоги, розвинуло як найенерґічнішу кампанію **"на допомогу братам Західної України".**

Почин радянського уряду й заклик одного з його членів не лишаться без відгуку серед населення України. Робітники й селяне вільної радянської країни не забудуть своїх поневолених братів, що томляться під пятою польської шляхти. Вони знають, що шляхта їм не допоможе, а "рідна" буржуазія старатиметься ще спекульнути на тому тяжкому горю працюючих.

Ми із свого боку також не повинні присипляти цієї справи. Кампанія допомоги, що її започаткували в Канаді наші робітничо-фармерські організації, не повинна уставати. Треба признати, що укр. робітники й фармері в Канаді зрозуміли роспучливе положення своїх братів в старому краю й на поклик Комітету Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні дружно поспішили із своїми жертвами. Як бачимо, в цему числі "Укр. Роб. Вістей" комітет поквітовує вже поверх сім тисяч доларів.

Хоч перед нами стоїть вже листопад, місяць допомоги робітничо-фармерській пресі, то ми однак кличемо кожного робітника й фармера допомагати жертвам повені. Кожний робітник і фармер повинен при всякій нагоді зібрати щось на допомогу потерпівшим. При праці, при забаві, при ріжних сходинах — всюди треба памятати, що половину Галичини й велику частину Буковини навістило страшне стихійне нещастя, треба сказати про це другому та зібрати від него жертву.

Для прикладу, як це робити, ми можемо навести таке: товариші Ф. Гордієнко і І. Мельник, працюючи в "Манітоба Бридж Ко", зібрали серед тамошніх робітників 25 доларів. Значить, там, де працюєш, де кожного дня стрічаєшся з робітниками, маєш до них доступ — найкраща нагода зібрати серед них жертви. Так само мають нагоду ті робітники, що працюють між фармерами, зібрати від них жертви. Тов. І. Туркевич в Йонґ, Саск., приславши 110 доларів, що він їх зібрав між робітниками й фармерами, заявляє, що й далі збиратиме, а одночасно зрікається на три місяці курити й те, що прокурював, прирікає віддати на допомогу жертвам повені.

Самі фармері повинні звернути більше уваги на цю справу допомоги. Звичайно, коло бідного фармера може тяше на готівку, але фармерський продукт можна так само легко обернути в гроші, як і працю робітника. Український фармер в Норт Килдонан, тов. Т. Кравець, наприклад, пожертвував своєї ярини на 10 доларів. Ярину розкупили робітники й 10 доларів пішло на допомогу жертвам повені.

Комітет не вимагає, щоб хтось давав останнє. Але нас, українських робітників і фармерів, є в Канаді багато тисяч. Коли нам дійсно лежить на серці тяжке горе наших братів в старому краю, то ми повинні хоч малу частину відняти від власних уст і дати кусок хліба робітникові й селянинові Галичини та Буковини. Ми вже читали про розмір того нещастя, що його принесла повінь. Маємо і в цему числі "У.Р.В." оповідання очевидця, що сталося в одному селі. А таких сіл є сотки. Тож не присипляймо справи допомоги жертвам повені в Галичині й Буковині!

"RUSINI Z KOSCIEM LEWICKIM NA CZELE".

Відбувалися у Львові "Сходнє Таргі". З цієї нагоди польський воєвода у Львові справляв равт, чи бенкет. А на равті тому були представники влади Пілсудського — міністер Квятковський, ґенерали Сікорський, Райлендер і комендант поліції Ґрабський. Були також кореспонденти закордонної буржуазної преси.

Як каже польська преса і як це потверджує українська преса, були на тому равті "Rusini z Koseiem Lewiekim na ezele" Щей не якібудь "Rusini", а таки "високоповажні народні діячі", провідники Українського Національно-Демократичного Обєднання (УНДО), члени його Центрального Комітету — о. Д. Лопатинський, др. А. Говикович, др. В. Децикевич, др. Заячковський, редактор "діла" — др. Мих. Рудницький, др. Я. Олесницький, а на чолі їх др. Кость Левицький. І всі вони, поруч свого др.-котіння, є головами "Товариства прихильників освіти", "Сокола батька", "Народної торговлі" товариства "Земля" —, "світочі", так би сказати української буржуазної інтеліґенції в Галичині.

"Буржуазної"! — чогось аж страшно це слово вимовляти... Канадійські петлюрівські гетьманці і гетьманські петлюрівці будуть сердитися. Але нічого не вдіємо, приходиться. Чому-ж би то ми мали мовчати, коли навіть сам редактор фашістського "Нового Часу", сам член УНДО і сам, здається, член його Ц.К., Д. Паліїв, не мовчить, але репетує грозить... сам собі морду побити, якщо "Rusini z Koseiem Lewiekim na ezele" не підуть шляхом д-ра Володимира Бачинського.

Редактор "Нового Часу" сердиться на своїх старших однопартійців не тому, що вони пішли на угоду з польською шляхтою, але що пішли вони отак по дурному отверто та цим дали нагоду "ворожій" пресі напасти на УНДО.

Українська робітничо-селянська преса в Галичині, що вказує на продажність українських адвокатів, єгомосців, редакторів, кооператорів та "народніх просвітителів" — це ворожа преса.

"Так званій лівій пресі байдуже, чи цей акт — акт Обєднання, чи може групки людей, що пішла явно в розріз з програмою й тактикою Національного Обєднання". — "Бо наша ліва преса ще ніколи не спромоглася на трактування загальних справ з загального становища". ("Новий Час")

Що-ж то там за "загальні справи" "загального становища"? Розуміється, справи польської шляхти є одночасно загальними справами української буржуазії і їх, після "Нового Часу", треба трактувати "з загального становища". А що українська робітничо-селянська преса їх так з загального шляхетсько-ундівського становища не трактує, але трактує з чисто клясового, робітничо-селянського становища, то редактор "Нового Часу", він-же активний член УНДО, він-же член його Ц.К., каже, що Ц.К. УНДО повинен рішучо й невідкладно "покінчити з тим станом, який витворили в Обєднанню наслідники Вол. Бачинського".

В "Новому Часі" з 9. вересня редактор заявляє, що 10. вересня збирається Ц.К. УНДО, який "прочистить атмосферу", а 12. вересня той самий редактор пише, що атмосфера ще не прочищена, що від тої атмосфери в УНДО треба носа затикати, але запевняє, що Ц. К. її ще прочистить.

Не знаємо, чи Ц.К. УНДО її прочистить, навіть дуже сумніваємося. Навпаки, бачимо, що Децикевичі, Кості Левицькі, Творидли оту "пахучу" атмосферу УНДО впрост з равту польського воєводи понесли до "Краєвого Комітету" допомоги жертвам повені в Галичині. Там до них донесли ще свою "атмосферу" хлібоїдські радикали й разом хочуть вони її прочистити коштом тяжкого положення працюючого населення Сх. Галичини. Вони просилися, щоб їх принято було до Робітничо-Селянського Комітету Допомоги Жертвам Повені, але той комітет сказав цим панам, що їхня атмосфера тхне угодою з польською шляхтою та з жидівською буржуазією, тому їм нема місця між робітниками й селянами.

То-ж цим угодовцям лишається далі один шлях — це шлях Володимира Бачинського. І вони ним підуть.

ЖАХЛИВИЙ ВИЛИВ ЛІМНИЦІ.

Оповідання очевидця про страшні дні повені в Галичині.

Темерівці, 3. вересня.

Середа 31. серпня ц. р. буде записана в памяти нашій до смерти, та ще й діти і внуки будуть з жахом про той день згадувати. Коли я пробудився зі сну, почув, що в ночі нагло вилила Лімниця і пливе вже лозинами попри городи. Дивлюся, всюди гуртки людей, що з берега придивляються широкій воді, яка своїми бистрими струями залила вже з корінням корчі фашини, бальки, снопи і т. под. Якась неприємна вонь ударила вже з плаваючого сміття, гноїв і всілякої гнилизни, що вода позгортала з цілого Підгіря, а може і з найдальших Карпатських сіл, ровів, охабів, і гнала з піною з великою силою в даль. Люде почали ворушитися, а худоба, що звикла в свою пору виходити на пашу, нині ревіла, прочуваючи по шумі, що не на добре заноситься.

Тимчасом дощ почав знову падати, а по небі не греміло, але клекотіло без перерви мов би у якім кітлі. Вже лупає береги повище там. Перевізник, що мешкає найблище ріки, перший забрався з своєї хатини, а коротко потім упала хата, земля розсунулася і все покотилося в глибінь. Люде стали бігати, кожний радиться, що робити, куди втікати. Почали випроваджувати худобу з стаєнь і гнати під двір, де вже є горби. Далі стали збирати найважніші річі, як підчас наглої евакуації і вибиратись до других людей, яких обістя трохи вище положені.

Нараз, дивлюсь, вода, яка загрожувала тільки від ріки, пливе широкою струєю через село і заливає хати і городи. То ріка передерлася в иншім місці, перейшла поля і жене новим руслом через село. Біда, — насувається розпучлива думка — треба буде загибати! Чим скоріш виганяю худобу і коні, свині і дріб, беру на фіру, щоб рятуватися з тим на найблищі пригірки. Але по подвірю в нас вода в коліно, худоба реве, дріб розлітається по воді, а дощ з громами ллє мов з цебра.

Судний день. А тут вже вода огортає пасіку. Чим скоріш виношу вулики на вище положені місця, або підкладаю горячково щонебудь під них, бо виносити нема коли і де. Думаю: домашніх виправлю до поблизького двора під горою, а сам буду загибати на стриху і очікувати кончини, а може по часі вступиться вода і я вирятуюся, як Ной з ковчега. Хатні річі, як постіль, книжки повисаджував я на шафи або стрих і очікую, що далі буде. В селі вже майже пустка, вода огортає хату. Не чути вже нічого, тільки вірні пси виють на порозі і крутяться по призьбі, бо не знають, що то діється.

В той час вже ціле село стояло в воді з винятком кількох хат. Під вечір стала вода звільна опадати. Люде, які повернули до своїх розмоклих хат, вартували через всю ніч, бо боялися, щоби вода знову не прибувала, бо дощ не переставав падати. Довга, темна, дощова ніч з гуркотом громів і блискавицями, хто її пережив безсонно таляпаючись по воді, не забуде на віки. А води навкруги грали й грали.

На другий день вода вже значно опала. Але які страшні вісти. В Перевірці, сусідньому селі, затопила вода 60 волів на паші, міст на Лімниці в Пугасівцях завалений, дістатися до Станиславова до школи не можна, міст на Бистриці під Станиславовом рівнож зірваний, так само на Сівці і на Дністрі в Мартинові. В Вістовій під Калушем поплив цілий тартак, а в Галичі по місті возять чайками людей.

А на полі. Лімниця поробила всюди нові корита, повидирала землю і нанесла шутру. Одна руїна. Кукурудза замулена і прибита до землі, бульба повиривана або лежить як рінь жовта на нивах, копиці поплили. Навіть одинки (стіжки) з перед хат плили і або пропали або порозносила їх вода по всіх усюдах. А ті обороги і одинки, що стояли метер і більше в воді хоча й би і недовго, починають грітися, парувати і смердіти.

Худоби нема де вигнати, бо на гору до ліса не пускають. Населення жде великий голод, як хтось не прийде з скорою поміччу, а худобу то треба таки зараз продати за півдурно. По такій загальній катастрофі, яка навістила половину нашого краю, ціна худоби мусить упасти.

Оттаке то переживаємо ми з причини, що в горах ліси винищені, а реґуляції рік не переводиться ніякої або лихо. Коли пишу ті стрічки, кажуть люде, що на Дністрі вода ще не опадає, залізниця до Станиславова йде тільки в день, а ваґони пусті, бо страх пускатися залізницею в дорогу по розмоклих торах і підмулених мостах. *В. Б.*

ВИБОРИ ДО ГРОМАДСЬКОЇ РАДИ В ЧЕРНІВЦЯХ.

При виборах до громадської ради в Чернівцях, що відбулися дня 4. вересня, зістав вибраний з соціял-демократичної листи, яка осягнула 42% всіх голосів Українців, Василь Руснак, редактор "Боротьби", якого недавно лише випущено з тюрми.

ОБМАНЦІ РОБІТНИЧОЇ КЛЯСИ.

На цему місці ми починаємо містити один розділ з книжки Labor Fakers", Вил'яма З. Фостера, відомого американського трейд-юніоніста, про американських трейд-юнійних лідерів. В цій книжці, а зокрема в цім розділі, що ми його починаємо містити, зібрані самі голі факти про те, по скільки реакційні трейд-юнійні лідери дістають платні, про їх корупцію й продажність капіталістичній клясі. Факти, що їх наводить Вил'ям Фостер, не є видумані, а взяті із самих звітів трейд-юнійних конвенцій, з їх протоколів.

Перечитавши лише цей розділ, читач побачить, чому американські трейд-юнійні бюрократи не допускають трейд-юній до обєднання, чому вони провалюють страйки, викидають з юній радикальних робітників, чому вони так вірно служать американським капіталістам.

Американська трейд-юнійна бюрократія показує нам клясичний приклад деморалізації робітничого руху реформістами. Обманці робітничої кляси вже не обмежуються тим, що беруть від капіталістів і їх політичних сторонників відповідний хабар за зраду робітничої кляси. Ці люде, що бачуть в робітничому русі просто багате поле діяльности для своєї особистої мети, більше не вдоволяються зовнішніми формами підкупу і корупції. Значна частина їхньої програми зводиться до звичайного розграблювання робітничих організацій і самих робітників. Такий грабунок прибирає найріжніші форми, з яких ми наведемо найзначніші.

ХИЖАЦЬКА ПЛАТНЯ Й ВЕЛИЧЕЗНІ РОЗХОДИ.

Загально-принятою методою обчищування робітників є надзвичайно висока платня й величезні видатки трейд-юнійних функціонарів (відповідальних лідерів). Ця платня від 2 до 20 раз більша за звичайний заробіток рядових членів трейд-юній.

Бюрократи, що міцно тримають у своїх руках контролю над трейд-юніями, стало збільшують свою платню й так дивовижно роздувають свої видаткові рахунки, що починають діставати дійсно капіталістичні прибутки.

Це явище можна спостерігати у всіх трейд-юніях, і в наслідок цего трейд-юній глибоке деморалізуються. З того часу, як ми робили свої досліджування, платню трейд-юнійних урядників в багатьох випадках знову було побільшено.

КОРОЛІ ЗАЛІЗНОДОРОЖНИХ ТРЕЙД-ЮНІЙ.

Залізнодорожні трейд-юнії а, перш за все, чотири брацтва виявляють особливо широкий характер оплачування своїх урядових осіб. Покійний Вовен С. Стон, із брацтва льокомотивних інжинерів, був в цьому випадку зорею. Він діставав 25 тисяч доларів платні на рік і приблизно стільки-ж на покриття своїх видатків, як президент юнії. Крім того він діставав по 25 тисяч доларів на рік, як голова правління "Дженерал Амерікен Редіо Корпорейш'н" та, правдоподібно инші суми за свої ріжні численні обовязки.

На останньому зїзді брацтва машиністів Стон, як кажуть, заявив, що йому цілком байдуже, чи юнія надалі залишить його президентом і за ту саму платню. При цему він показав умову, що в ній ню-йорський банк ґарантував, в разі його згоди, платню по 50 тисяч доларів річно на 10 літ.

У цего Стона було два заступники, що їм юнія платила по 15 тисяч доларів на рік, ще й в додаток ріжні розходи, а крім них було ще 9 молодших заступників по 9,500 доларів на рік і розходи.

ИНШІ БРАЦТВА ЗАЛІЗНИЧНИКІВ.

В. Г. Лі, лідер брацтва трейнменів, дістає таку саму платню, як і суддя найвищого суду Злучених Держав, тобто 14 тисяч доларів на рік, не говорячи вже про казочно великі асиґнування на ріжні розходи, як також про доходи з третіх джерел. Платня секретаря цего брацтва є 10 тисяч доларів річно. Инші урядники цієї реакційної юнії дістають також відповідну платню.

Такі-ж самі умовини ми бачимо в юнії залізнодорожніх клерків, де секретар має 10 тисяч доларів платні на рік. В жовтні 1924 року Гедланд ось що писав на сторінках "Лейбор Геральд" про бюрократичні верхи брацтва машиністів і палячів:

Паляч, що працює на найбільшій льокомотиві в світі, заробляє $5.43 на день і з того покриває платню особам свого "ґренд ладжу": президентові ладжу — 12 тисяч доларів на рік; девятьом заступникам по 7 тисяч дол; секретареві — 10 тисяч доларів; так званому "законодавчому представникові," що живе у Вашинґтоні — 7 тисяч дол. на рік; видавцеві юнійного журналу — 7 тисяч дол. на рік; медичному інспекторові, що наглядає за соціяльною асекурацією — 9 тисяч доларів на рік; разом пятнайцятьом особам та юнія платить 180 тисяч доларів річно.

До цего треба ще додати оплату кольосальних службових видатків, що їх цифри часто перевищають цифри платні. Одночасно платня функціонарів виявляє неухильну тенденцію до побільшування навіть тоді, коли заробітна платня залізнодорожних робітників часто зменшається.

В юніях менш кваліфікованих робітників, що їх стан ще гірший, є такаж сама тенденція до побільшування платні своїм урядникам. Наприклад президент юнії "Maintenance of Way" дістає платні 500 доларів на рік **більше,** як президент Злучених Держав.

Фіцґералд, президент юнії залізнодорожніх офісників, дістає 10 тисяч доларів; Раєн, з юнії драйверів при залізницях, дістає 8 тисяч доларів. Тимчасом середня заробітна платня залізнодорожного робітника в 1926 році не перевищала 1,656 доларів на рік.

Про инші юнії подамо в слідуючому числі "У.Р.В."

МУССОЛІНІ КЕРУЄ ФАШІСТСЬКИМ РУХОМ В АМЕРИЦІ.

К. Треска, редактор ґазети "Іль Мартельльо", заявив в інтерв'ю, що Муссоліні особисто керує діяльністю своїх прихильників в Америці. Цю заяву він зробив з приводу нових спроб, які від давна вже робляться, щоб посадити на електричне крісло двох антифашістських робітників, Колєґро Ґрекко і Дінато Карільльо, яких арештовано в звязку з замордованням невідомими особами двох фашістів в Ню Йорку декілька місяців тому назад.

"Муссоліні пильно стежить за кожним кроком своїх послідовників в цій країні", каже Треска. "Коли сформовано в 1923 р. фашістський уряд, він видав наказ видавати в Америці тижневу ґазету "Ґрідо дель Стріпе", яка координує всю діяльність фашістів в Америці".

"Відтак була з'організована "Фашістська Ліґа Північної Америки", що має безпосередні звязки з партією фашістів в Італії. Нею керував міністер земельних справ, Бастіяні, з Риму.

"В 1923 р. Герстова організація "Інтернешенел Нюс Сервис" розпочала інвестиґацію фашізму в Америці. Вона доказала поза всякий сумнів, що тутешні фашісти вели свою роботу під особистим керовництвом Муссоліні і виконували його накази".

"Тоді тутешні фашісти й не заперечували своїх звязків з Римом. Про це признався тодішний амбасадор, князь Каєтані, через що стратив свою посаду.

"Пізніше фашісти змінили свою тактику і рішили з'орґанізуватись та працювати під директивою Американців італійського походження, щоб показати, що буцім то Фашістська Ліґа Північної Америки є американська орґанізація".

Щоб протиділати фашістам, з'орґанізувалась в Америці сильна "Антифашістська Ліґа Північної Америки".

ПОХІД ФРАНЦУЗЬКОЇ РЕАКЦІЇ ПРОТИ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗА.

Шалена антирадянська кампанія правих французьких ґазет, цькування, скероване проти т. Раковського, саме по собі таке безґрунтовне, що з цього глузують навіть розсудливіші орґани французької буржуазної преси. Але домагання правих ґазет відкликати тов. Раковського дуже симптоматичні. Вони свідчать, що певні кола французької буржуазії шукають причіпки, щоб добитися розриву франко-радянських зносин.

З анґлійського досвіду ми знаємо, що досить бажання найти приключку, щоб її було знайдено. Справа в тому, як дужі й впливові ті буржуазні кола у Франції, що намагаються добитися розриву з С.Р.С.Р. Справа в тому, хто стоїть за цими колами.

Відповідь уже дано в телеґрамах з Парижу. За спиною крикунів, які безпосередньо провадять кампанію, стоять ґрупи, звязані з анґлійським капіталом і зокрема з нафтовою компанією "Роял Доч". Боротьба проти радянської нафти, що її веде ця компанія в світовому масштабі, останнім часом загострилася. Але було-б неправильно приписувати впливові анґлійських нафтовиків надто велику ролю в крізі франко-радянських зносин, яку хочуть утворити певні французькі кола. На них ділають і инші могутні впливи. Як в епізоді з відомим виступом маршала Фоша, так і тепер, ми маємо рацію вбачати безпосередню роботу анґлійського міністерства закордонних справ, що використовує найреакційніші елементи французької суспільности.

Від тоді, як на пост міністра внутрішніх справ у Франції посаджено Альберта Сарро і внутрішня політика французького уряду за офіціяльне гасло взяла цькування комуністів та переслідування робітничої кляси, всі ці темні сили почали ґрупуватися та обєднуватися. Незабаром вони винайшли програмові вимоги, що звязали їх в одно ціле: розрив з С.Р.С.Р., наступ на С.Р.С.Р. Ці політичні ґешефтмахери зґрупували навкола себе всіх мракобісів Франції для франко-радянського розриву. Проте, у Франції є досить розсудливих людей і серед буржуазії. Виступ у пресі сенатора де-Монзі свідчить, як ясно вони розуміють становище. Безперечно буде боротьба між ними й прихильниками розриву. Ця боротьба неминучо мусить поставити перед французькою громадською думкою питання про напрям зовнішньої політики французької буржуазії в цілому. Питання про франко-радянські відносини не можна розвязати, як ізольовану проблему. Воно щільно звязане з анґльо-французькими й франко-німецькими відносинами, з усім міжнародним становищем Франції взагалі. Воно глибоко зачіпає важливі проблеми французького народнього господарства, між ними й нафтову проблему.